

نام: _____ نام خانوادگی: _____ کلاس: سوم (شبهه: ریاضی و تجربی) شماره صندلی: _____	وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش شهرستان آموزش و پرورش منطقه ۱۱ تهران دبیرستان و پیش‌دانشگاهی غیردولتی پسران سرای دانش‌آفتاب امتحانات پایان نیمسال اول سال تحصیلی ۹۴-۹۳	نام درس: زبان فارسی ۳ نام دبیره: آقای طاهر تاریخ امتحان: ۹۳/۱۰/۹ ساعت امتحان: ۸ صبح مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
---	---	--

ردیف	سؤالات	نمره
۱	برای هر یک از الگوهای هجایی زیر مثالی بزنید. الف) صامت + مصوّت + صامت (/ ب / ، / ل / ، / ر /) ب) صامت + مصوّت + صامت + صامت (/ ب / ، / ـ / ، / ر / ، / د /)	۱
۲	چرا واحدهای زمانی زیر کاربرد ندارند؟ الف) امیر کبیر دولتی دبیرستان: از صافی قواعد هم‌نشینی عبور نمی‌کند. ب) دانش‌آموز در درس خواندن کوشا هستند: مطابق با قواعد نحوی نیست.	۱
۳	انواع تکواژ را نام برده، برای هر یک مثالی بزنید. تکواژ آزاد مانند: باغ، تکواژ وابسته مانند: بان	۱
۴	با هر یک از کلمات هم‌آوای زیر، گروه اسمی بسازید و در جمله‌ای به کار ببرید. الف) انتصاب: این انتصاب شایسته، امری ستودنی بود. ب) انتساب: در انتساب بسیاری از رباعیات به خیّام، جای تردید است.	۱
۵	هر یک از عبارت‌های زیر را ویرایش کنید و دلیل نادرستی آن را بنویسید. الف) در سال ۳۳۴، آل‌بویه بغداد را فتح و خلیفه را برکنار و پسرش را به جای او برگماردند. در سال ۳۲۴ آل‌بویه بغداد را فتح و خلیفه را برکنار کردند و پسرش را به جای او برگماردند. دلیل: حذف فعل بدون قرینه ب) حسن به برادرش گفت که مقاله‌اش منتشر شده. حسن به برادرش گفت که مقاله‌ام منتشر شده . دلیل: کژتابی مقالات	۲
۶	فعل «جوشید» را در جمله‌ای به کار ببرید، آن را گذرا کنید و جمله‌ای دیگر با فعل گذرا شده بسازید، سپس آن جمله را مجهول کنید. آب جوشید ← سماور آب را جوشاند ← آب جوشانده شد.	۲
۷	از مصدر «نوشیدن» فعل اول مشخص مفرد از زمان‌های خواسته شده را بنویسید. ماضی بعید: نوشیده بودم ماضی التزامی: نوشیده باشم مضارع مستمر: دارم می‌نوشم آینده: خواهم نوشید	۱
۸	دو جمله بنویسید که فعل «خورد» با معانی متفاوت به کار رفته باشد. جمله‌ی اول: کودک غذا را خورد. جمله‌ی دوم: کودک به زمین خورد.	۱
۹	دو روش از روش‌های گردآوری اطلاعات را بر اساس روش تحقیق ذکر کنید: روش اول: مشاهدات شخصی روش دوم: پرسش از افراد مطلع	۱

۱	یک جمله‌ی چهار جزئی با مفعول و مسند بنویسید. باران هوا را خنک کرد.	۱۰
۲	نمودار جمله‌های زیر را رسم کنید. الف) سفر به خیر. جمله‌ی دوجزئی (بی‌فعل) ب) زندگی یعنی عقیده و جهاد. جمله‌ی سه‌جزئی (بی‌فعل)	۱۱
	<p>الف) سفر به خیر. جمله‌ی دوجزئی (بی‌فعل)</p> <pre> graph TD A[سفر به خیر] --- B[نهاد] A --- C[گزاره] B --- D[گروه اسمی] C --- E[گروه اسمی] D --- F[سفر] E --- G[به خیر] </pre> <p>ب) زندگی یعنی عقیده و جهاد. جمله‌ی سه‌جزئی (بی‌فعل)</p> <pre> graph TD A[زندگی یعنی عقیده و جهاد] --- B[نهاد] A --- C[گزاره] B --- D[گروه اسمی] C --- E[گروه اسمی] D --- F[زندگی] E --- G[یعنی] E --- H[عقیده و جهاد] </pre> <p>(معادل فعل)</p>	
۱	بیت زیر را بازگردانی کنید. شنیدیم که در تنگنایی شتر بیفتاد و بشکست صندوق دُر شنیدم که شتر در تنگنایی افتاد و صندوق دُر (مروارید) را که بار آن بود، شکست.	۱۲
۱/۵	شیوه‌های ساخت واژه‌های جدید را نام برده، برای هر یک مثالی بزنید. ترکیب: خرمن کوب اشتقاق: یارانه علائم اختصاری: ساف (سازمان آزادی بخش فلسطین)	۱۳
۰/۵	به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف) صامت‌های میانجی را در کلمات (نیاکان و سخن‌گویان) مشخص کنید. نیاکان ← ک سخن‌گویان ← ی	۱۴
۰/۵	ب) در کدام یک از کلمات (سواران و بامدادان نشانه‌ی جمع «ان» وجود ندارد؟ معنی آن چیست؟ در بامدادان «ان» نشانه‌ی زمان است.	
۰/۵	ج) اشکال جمله‌ی «او روز گذشته از سمت خود استیفا داد» چیست؟ با ذکر دلیل آن را اصلاح نمایید. «استعفا» درست است، زیرا استیفا به معنی گرفتن کامل حق از کسی است.	
۱	د) زیر کلمات درست خط بکشید. (انضباط، انطباط) - (دیده‌گان، دیدگان) - (بحبوحه، بهبوحه) - (مزبور، مذبور)	
۱	در گروه کلمات زیر، چهار غلط وجود دارد، شکل املائی درست آن‌ها را بنویسید. هزاهز و غریو - چاق و ثمین - رب‌النوع و جاحت - صرافت طبع - سفر و حضر - اضغاث اهلام - سطوت سلطنت - صدرالمتألهین شیرازی. چاق و ثمین: سَمین رب‌النوع و جاحت: وجاحت اضغاث اهلام: احلام صدرالمتألهین شیرازی: صدرالمتألهین	۱۵
۲۰	موفق باشید.	جمع نمره